

Riigi Teataja

Nr. 9

Teisipäeval, 24. detsembril 1918.

Nr. 9

Ajutise Walitsuse määrused.

Ajutise Walitsuse määrus 17. detsembrist 1918.

Kõigi ajutise Walitsuse ja Maanõukogu poolt väljaantud seaduste ja määruste jõusse astumise kohta on järgmine kord maksev:

Kui seaduses ehk määruses eneses kindel tähtaeg on määratud, millal ta peab maksma hakkama, siis peavad kõik walitsuse ja oma walitsuse asutused uut seadust ehk määrust sellest päewast täitma hakkama.

Kui seaduses ehk määruses sarnast tähtaega ei ole määratud, siis astub ta jõusse „Riigi Teatajas“ awaldamise päewal. Iga walitsuse ja omawalitsuseasutus peab uut seadust ehk määrust sellest päewast peale täitma hakkama, kui „Riigi Teataja“ nummer kohale jõuab, ilma Walitsuse poolt iseäralist eeskirja ootamata.

Peaministri asetäitja: A. Rei.

A. W. asjade walitseja k. t.: Th. Käärik.

Ajutise Walitsuse määrus.

1. Kõik Eesti kodanikud, kes wäerinnal iseäralist wahnust üles on näidanud waenlase vastu ehk wõitluses vigastatud, niisama langenud kaitssjate perekonnad, saavad maad hinnata isiklikuks tarvitamiseks.

2. Maatükid antakse neile riigipöllupanga ja riigi maade tagavarast Ajutise Walitsuse pöllutööministeriumi korraldusel juba enne kui maaküsimuse ära otsustab Eesti Asutav Kogu.

3. Sõjaministerium teatab waeülemuse ettepanekul pöllutööministeriumile nende maakaitssjate nimekirjad, kellel isiklikult ehk kelle perekondadel õigus on maad saada prae-guse määruse põhjal.

Tallinnas, 20. detsembril 1918.

Pea- ja sõjaminister: R. Päts.

Pöllutöösminister: O. Strandmann.

A. W. asjade walitseja k. t.: Th. Käärik.

Toimetus ja talitus: Eesti Ajutise Walitsuse ruumides, Toompea lossis.

Tallinnas.

Kontor avatud kella 9—2.

Ilmub tarividust mööda.

Määrus Ajutise Walitsuse komissaride kohta.

§ 1. Igasse Eesti Vabariigi maakonda määrab Ajutine Walitsus, siseministri ettepanekul, keskwalitsuse wõimu esitajana oma iseäralise komissari.

§ 2. Ajutise Walitsuse komissari ülesandeks on selle järele walwata, et Vabariigis maksavad seadused ja walitsuse määrused ning korraldused kõigi ametiasutuste ja ametnikkude poolt täpypealselt rutulist täitmist leiaksid ning et ametiasutuste ja ametnikkude tegewus kindlates seaduslikkuse piirides awalduks.

§ 3. Ametiasutuste ja ametnikkude all tuleb mõista kõiki vabariigi walitsuse ja kohaliku omawalitsuse asutusi waldades, alewites, maakondades ja linnades ning nende asutustele alla ehk juurde kuuluvaid ametnikka.

Tähendus: Kohtuasutused ei käi komissari järelwalwe alla.

§ 4. Selle ülesande teostamiseks on komissaril õigus:

1) kõiki tema tegewuspiirkonnas olevate ja tema walve alla kuuluvate ametiasutuste asjaajamist ning ametnikkude tegewust omal algatusel ehk erakaebtuse peale reviderida;

2) neilt ametiasutustelt ja ametnikkudelt asjaajamise ja tegewuse kohta teateid, seletusi ja tarvilisel korral ka protokollide ning otsuste äarakirju nõuda;

3) nende otsuste täidesaamatmi seisma panna, kui nad seaduslikkuse nõuetele ei vasta.

4) ametiasutustele ja ametnikkudele ette panna tarvilisi abinõusid käsitusele wõtta korratuste körwaldamiseks ja ebaseadusliku tegewuse parandamiseks, siseministeriumile kõikidest tähepandud korratustest ja ebategevusest kui ka käsitusele wõetud abinõudest teada andes;

5) tarvilikul korral ametnikkude tegewuse kohta uurimist ette wõtta ja hooletuses, ametikohuste täitmata jätmises wõimupiiridest ülestumises ehk muus ametikuritegudes süütlasi kui nimetatud nii ka volitatud ametnikka kohti ehk distsiplinarwastutuse alla anda;

6) eelmises punktis tähendatud ametnikka oma äranägemise järele ajutiselt ametist tagandada, nende asemele ajutisi asetäitjaid määratada ja omal vastutusel kõiki abinõusid käsitada seadusliku korra jalale seadmiseks ja tegewuse jatkamiseks seaduslikkuse piirides.

§ 5. Kui ametiasutuse wõi ametniku hooletu ehk kuritahtlik tegewus wõib halvawat mõju sõjategewuse peale awaldada, siis on komissar kohustatud peale tarviliste abinõude käsitamise ja siseministeriumile teatamise sellest ka veel kohalisele sõjaülemusele viibimata teatama ametniku karistuse alla wõtniseks sõjaseaduste järele.

§ 6. Ajutise Walitsuse komissar kuulub sisemisteriumi ametkonda ja on kohustatud oma tegewusest wähemalt kord kuus siseministriile täielikku aruannet andma.

§ 7. Kaebtused komissari tegewuse peale antakse siseministrile ära seitsme päewa jooksul pärast selle korralduse teadaandmist, mille peale kaebtust tõstetakse; neid kaebtusi otsustab lõpulikult siseminister ühes selle ministriga, kelle ametkonna tegewuse kohta komissari korraldus käis.

§ 8. Komissari juures asub Büroo, mille kokkusead ja sisemine korraldus komissari enese määrama jäääb.

§ 9. Kulud, mis selle määruuse täitmiseks tarvis, kaetakse riigi-kassa arvel siseministriumi kaudu.

Peaminister: R. Päts.

Siseminister: A. Peet.

A. W. asjade valitseja k. t.: Th. Käärik.

Eesti Vabariigi sõja-kohtud ja nende alla kuuluwad süüteod.

§ 1. Eesti Vabariigi sõjakoh tud on: a) polgukohtud polkude ja neile vastavate üksustesse juures ja b) sõjaringkonnakohtus Tallinnas.

§ 2. Sõjakohute alla kaiwad ainult sõjaväelised süütevaasjad.

§ 3. Kohtupidamise kord ja asjaajmine käib Wene sõjawää seadustekogu XXIV raamatut määruste järele, allpool tähenadatud muudatustega ja täiendustega.

§ 4. Sõja ringkonnakohtu eesistuja nimetab sõjaminister eriteadlastest ja kinnitab ametisse Ajutine Walitsus. Sellesama kohtu liikmeid nimetab sõjaminister wanematest ohvitseritest.

§ 5. Prokuröri ametkond asub sõjaministriumi juures. Sõjaminister nimetab prokuröri eriteadlastest ja Ajutine Walitsus kinnitab ta ametisse.

§ 6. Sõjakohtu-uuri ja nimetab sõjaminister eriteadlastest. Tema wõib ka rinkonnakohtu

asetäitjaks liikmeks olla neis asjus, mis mitte tema uurimisel ei ole olnud.

§ 7. Sõjakohute alla kaiwad süüteod, mis Wene sõjawää Seaduste Kogu XXII raamatukümnes esimeses peatükis (§ 96 — § 196) on ette nähtud.

§ 8. Polgukohtute alla kaiwad rahwawäelas, peale ohvitseride ja ametnikkude, süütegude eest, mis on ära tähenadatud Wene sõjawää Seaduste Kogu XXIV raamatut § 252. ja 253. punkt T all.

§ 9. Sõja ringkonnakohtu alla kaiwad ohvitserid ja ametnikud kõigis sõjawäelistes süütegudes, muud rahwawäelas, aga neis süütegudes, mis mitte polgukohtute alla ei kääi.

§ 10. Sõja ringkonnakohtu wõimupiirkonda kuuluwad ühes sõjawäelastega ka kõik teised Eesti Vabariigi kodanikud, kui nad ühes rahwawäelastega sõjawäelistest süütegudest on osa wõtnud.

Tallinnas, 18. detsembril 1918.

Alla kirjutanud

sõjaministri eest: Jürine.

Määrus sõitjate kohta raudteedel.

Kinnitatud 18. detsembril 1918. a.

1. Sõit kõikidel raudteedel Eesti Vabariigi piirides on eraisikutele ilma sellekohase loata keelatud.

2. Lubad annab välja linna ja alevi elanikkudele linna wõi alevi komandant, seal, kus komandanti ei ole, miilitsaülem, maakonna elanikkudele wallavalitsus.

Kuhu peale selle määruuse maksmapaneukut kohaline komandant nimetatakse, seal annab sõidulubasid tema välja.

3. Lubad antakse ainult hädalise tarwiduse korral.

4. Isikutele, kellel kestew tarwidus on sõitude jaoks ühest kohast teise, antakse välja pikaajalised sõidulubad, mitte enam kui ühe kuu jaoks.

Need lubad wõiwad pikendatud saada.

Lubade soovijad peavad kaks päewapilti sisse andma, milledest üks luba külge kinnitatakse.

5. Iga sõiduluba pealt wõetakse riigikassasse üks mark, pikaajaliste lubade pealt wõetakse 5 marka. Pikendamise pealt wõetakse seesama maks, mis uue luba pealt.

6. Sõidupiletid wõib müüa ainult isikutele, kellel sõiduluba on ette näidata.

7. See määrus astub jõusse väljakuulutamise päewast peale, waremaid sellekohased määrusi muutes.

Siseminister: A. Peet.

Sekretär: Lapp.

Haridusministri ajutine määrus Eesti keele tundide arvu kohta mitte-eestikeelsetes koolides.

2. detsembr. 1918. a. väljaantud koolide kohta käiwate Ajutise Valitsuse määruste § 5. põhjal korraldab haridusministerium:

Reskooli esimesest klassist ja algkooli neljandamast õpeaastast peale on igas mitte-eestikeelse kooli klassis neli sunduslikku Eesti keele tundi nädalas.

Kolm esimest õpeaastat algkoolides ja reskoolide ettevalmistamise klassid on sellega mitte-eestikeelsetes koolides sunduslikust Eesti keele õpetusest wabad.

Tallinnas, 17. detsembril 1918.

Haridusministri as. F. B. Mikkelsaar.

Sekretär: J. Rebane.

Juhatusfiri 5% lüheajaliste wõlakohustuste kaotuse ajus.

1. Eesti Vabariigi 5% lüheajalised wõlakohustused trükitakse 50, 100, 200, 500, 1.000, 5.000 ja 10.000 margalised, tähtaegadega (igat liiki) 1. mail, 1. juunil ja 1. juulil 1919. a.

2. Senikaua kui wõlakohustusi trükitakse, wõetakse nende peale eeltellimisi vastu.

3. Wõlakohustuste laotust (mõõki kui ka eeltellimiste vastuwõtmist) toimetavad rahaministeriumi poolt selleks volitatud maakonna-, linna- ja wallavalitsused, kui ka ühistegelised ja era-laenuasutused.

Tähendus: Rahaministeriumi poolt volitatud asutustel on õigus mõõki ja eeltellimiste vastuwõtmist oma vastutusel teistele edasi volitada.

4. Need, kes wõlakohustusi tellida soovivad, annavad sellekohastel walmistrükitud lehtedel, mis eeltellimisi vastuwõtwarele asutustele kätte saadetud, teada, kui palju, mis hinnalisi ja tähtajalisi wõlakohustusi nad omandavad ning maksavad nende nominalsumma otsekohese sisse, millest protsendid kuni tähtpäewani maha arvatakse (tellimise päewa eest seal hulgas). Maksu tunnistuseks antakse eeltellijale kwiitung, mille ettenäitamisel ta sealt samast pärast wõlakohustused kätte saab.

5. Wõlakohustused saadab rahaministerium niipea, kui nad walmistatud, neile asutustele kätte, kes eeltellimisi vastu wõtavad.

6. Juhtub, et wõlakohustusi enam tellitakse kui neid trükitud, täidetakse kõige pealt nende ostjate nõudeid, kes kaugema tähtajaga wõlakohustusi on tellinud. Ühte liiki tellijate nõudeid täidetakse ses järjekorras, kunas keegi

oma tellimise ära andnud, eesõigustades warem tellijaaid.

7. Need, kelle jaoks tellitud wõlakohustusi ei jatku, wõivad oma raha tagasi nõuda, kusjuures tagasimaksul tellitud wõlakohustuste nominalsummaast protsendid kuni tähtaegadeni maha arvatakse. Neil on aga ka õigus kuni tähtaegadeni oodata ja siis täit nominalsummat tagasi saada.

8. Wõlakohustuste müügile ilmumisest annab rahaministerium „Riigi Teatajas“ ja teistes ajalehtedes teada ning määrab tähtajad, mille jooksul eeltellijad tellitud wõlakohustuste järele peawad ilmuma. Ei ilmu eeltellija määratud tähtaja jooksul mitte, siis wõib wõlakohustusi teistele müüa, ilma et eeltellijal õigus jäeks oma raha enne tellitud wõlakohustuse tähtaega tagasi nõuda.

9. Wõlakohustused antakse neile wälja, kes eeltellimise kwiitungid ette näitavad. On keegi eeltellimise kwiitungi kootanud, siis peab ta sellest asutusele, kust kwiitung wälja antud, kirjalikult teatama, vastasel korral ei kanna nimetatud asutus mingit vastutust selle eest, kui ta wõlakohustuse kwiitungi põhjal wõõrale wälja andnud.

Teate järele kwiitungi kadumaminemise üle antakse wõlakohustus alles tellija isiku kindlakstegemise järele wälja.

10. Linnades, kus renteid olemas, wõivad eeltellimisi vastuwõtwarel asutused laenu arwele tulnud summad iga päew viimastesse üle. Maal ja linnades, kus renteisid ei ole, teewad nad seda üks kord nädalas.

Tähendus: Maakondades, kust renteid wälistel põhjustel wälja on kolinud, tulevad summad viia lähemasse naabrimaakonna ehk Tallinna renteisse, kus nende jaoks eraldi arweid peetakse.

11. Renteid awavad oma juures iseseisva 5% lühiajalise sisemise laenu arwe ja saavad kõik sissetulnud summad, kui vastupidist käsku wõi luba ei ole tulnud, iga nädal Tallinna renteisse.

12. Tellimiste vastuwõtjad teatabad kohalikule renteile igal esmaspäeval, kui palju ja missuguseid wõlakohustusi nad läinud nädala jooksul on müünud.

Tallinnas asuvad tellimiste vastuwõtjad teewad seda otsekohje rahaministeriumile.

Renteid saadavad riigikassa peavalitsusesse iga nädal täieliku aruande laenukohustuste müügi kohta kogu maakonnas.

Eeltellimiste kwiitungite kontsud saadavad tellimiste vastuwõtjad, niipea kui mõni kwiitungi raamat ära on tarvitatud, otsekohje rahaministeriumi riigikassa peavalitsusesse, arwepidamise osakonda.

13. Kui keegi eeltellijatest wõi ostjatest protsentat saada ei taha, siis tulevad need siiski välja arwata ja eraldi näidata. Renteid kannavad kingitud protsendid riigi ettenägemata sissetulekute arwele.

14. Wõlakohustuste omanikud wõivad neid nimelisteks muuta, neid selleks renteides sisse kirjutada ja ära tähendada lastes (nime pealekirjutusega). Niisugusel korral maksatise tähtaegadel raha ainult nimelistele omanikkudele välja ja wõib neid wõlakohustusi teistele ainult ümberkirjutuse järele samas renreis edasi anda.

15. Iga üksiku maakonna ja linna jõukust arwesse wõttes ja ühtlasi ka seda, kui palju iga maakond väliste sündmuste läbi on ära kurnatud, peawad üksikud linnad ja maakonnad laenu andma:

Tallinna linn	5	milj. marka
Harju maakond	2	" "
Järva maakond ühes Paide linnaga	3	" "
Viru maakond ühes Rakvere linnaga	3	" "
Lääne maakond ühes Haapsalu linnaga	1½	" "
Wiljandi maakond ühes linnaga	5	" "
Tartu maakond ühes linnaga	5½	" "
Wõru maakond ühes linnaga	2	" "
Pärnu maakond ühes linnaga	3	" "

Saaremaa, mis okupatsioni läbi liiaks ära on kurnatud, jäääb esialgu välja.

16. Maakonna peale langewad summad jaotavad linna- ja maakonnwalitsused samal alusel linna ja maakonna wahel ära.

Omanahelise kokkulekke puudusel teeb seda rahaministerium.

Maakonna peale määratud summa jaotab üksikute waldade wahel ära maakonnwalitsus.

17. Linna- ja wallawalitsused seavad selle jaoks asutatud komisjonide abil, millest osa wõtma tuleb kutsuda wõimalikult kõigi jõukamate rahwaosade esitajad, nimekirjad kokku, kui palju keegi linna wõi walla elanikkudest laenu peab tellima, aluseks wõttes selle juures iga üksiku jõukust.

Tähendus 1. Käesolewa määrulese põhjal asutatawad komisjonid on ainult nõuandwad. Lõpulikult otsustawad selle üle, kui palju keegi laenu tellima peab, linna- ja wallawalitsused. Viimased määrawad ka komisjonide ja nende liikmete arvu.

Tähendus 2. Elanikkude jõukuse all tulub mõista seda, kui palju kellegil warandust on. Jaotuse juures tuleb arwesse wõtta veel, kui palju kellegil sularaha on ja mil määral ta seda oma tegewuses

tarvitab. Jaotus peab ühtlasi progresiivsuse põhjusmõttel sündima: kellel suurem warandus, peab suurema osa riigile laenuks andma.

18. Linna- ja wallawalitsused walvavad selle järele, et igaüks määratud osas laenu telliks, selleks laenu eeltellimise kwiitungite ettenäitamist nõudes ja muid surveabinõusid tarvitades.

19. Laenusummasid wõib maksta kõigis rahamärkides, mis meie maal liiguwad, järgmise kursi järele:

1 Ida-rubla = 2 marka (Eesti, Saksa, Soome või Ida).

1 tsaari-rubla = 1 mark 50 penni.

1 duuma-rubla = 1 mark 25 penni.

20- ja 40-rubblised kerenskid: 1 rubla = 1 mark.

20. Laenuasutustel on õigus hoiusummasid Eesti Vabariigi 5% lüheajalistesse wõlakohustustesse mahutada.

21. Riigi asutused wõtavad wõlakohustusi wõlgade ja maksude tasuks vastu. (Eeltellimiste kwiitungite kohta, mis nimelised, ei kai see mitte.)

Rahaminister: J. Kukk.
Ministeriumi asjade valitseja k. t.:

R. Paabo.

Juhatuskiri riigimaksude asjus.

1. Maksuametite ülematel on weneaegsete riigimaksude asjus (kroonu ärimaks kõigis selle osades, sõjakasumaks, 5% maks hoiusummade pealt, 0,396% maks kontokorrent arvete pealt, obligatsionimaks ja tiinumaks) kõik need õigused ja kohused, mis Wene maksuinspektoritel olid; Saksa sõjawäevalitsuse poolt seatud maa- ja hoonetemaksu ning kaudsete maksude (aktsis, monopolid ja tempelmaks) asjus — Saksa maakonna- ja linnapealikute õigused ja kohused, välja arvatud õigus: a) kaebuste üle otsustada, b) karistusi määrata ja c) maksusid üle seatud määrade kõrgendada.

Tähendus 1. Laekaraha ja hoonete ning Eesti Ajutise Maanõukogu poolt 1917. a. seatud erakordse liikumata waranduste maksu asjus (hoonetemaksu hulka arvatud lisamaks wabrikute ja tehaste hoonete pealt), ei ole maksuametitel mingid ülesandeid.

Neis maksudes annab nõutavaid teateid Endiste Maamaksude Amet Tallinnas.

Tähendus 2. Kollegialsed elundid, mis Wene maksuinspektorite ja Saksa maakonna ning linnapealikute juures olid wõpidid olema, ei kutsuta kuni edaspidiseni maksuametite poolt mitte uuesti elusse.

2. Kõigi Wene, Saksa ja Eesti Ajutise

Maavalitsuse kõrgemate maksuasutuste asemele (Wene kameralkoda, iseäralised komisjoniid jne., Saksa maakonna ja linnapealikud, niipalju kui nende õigused ja kohused eelmise punkti põhjal maksuametite ülematele üle ei ole antud, kubermanguvalitsus jne., hindamise-komisjon Eesti Ajutise Maavalitsuse rahaasjanduse osakonna juures) astub rahaministerium.

3. Iga maksu asjus jääävad jõusse need määrused, mis sellekohases seaduses leiduvad, välja arvatud muudatused, mis Eesti Ajutise Walitsuse ajal tehtud.

4. 1918. aasta jaotusmaks (ärimaksu alal) ja tiinumaks 1918. a. esimese weerandi eest nõutakse neilt, kel äri wõi maa juba eelmisest aastast olemas, endisel määral, ainult tulevad rublad ümber arwata markadeks waherkorras 1 rubla = 1 mark 50 penni (tiinumaksu muidugi $\frac{1}{4}$ osas aastamaksust). Nende maksu, kes esimest aastat äri wõi maad peavad, määrawad maksuametid wõrrendliselt wanade maksjatega.

5. Need weneaegsed maksud, mis Saksa sõjawäwalitsuse sel määratud olid markades, Wene rubla ja Saksa marka ühewäärilisteks arvates, wõi rubladest markadesse ümber arvatud olid samal alusel, kuid siamaani maksmata jäänud, loetakse selle peale waatamata wõlgadeks Wene tsaari-rublades ja nõutakse sisse 50% lisaga.

6. Need, kes Saksa sõjawäwalitsusele weneaegsed maksud ära olid õiendanud markades, eelmises punktis nimetatud tingimistel, peavad 50% juurde maksma.

7. Et Ajutise Walitsuse poolt uued tähtajad antud, milleni ilma karistuseta wõlgujäänu maksumid ära wõib õiendada, siis ei tule wõlgujäänu maksuudele enam seaduslikka wiivituswõi karistusprotsenta juurde arwata.

8. Isiklik ärimaks 1918. a. eest, mis sisese nõutakse, arvatakse 1918. a. sissetulekumaksu osaliseks tasuks, kui see nõudmissele tuleb.

9. Kreposti jaoskonnad peavad neilt, kes obligatsione kustutada tahavad, maksuameti tunnistust nõudma, et obligatsionimaks kõige aja eest õiendatud on. Ilma selleta ei kustutata obligatsione mitte.

10. Ei leidu mingi maksu asjus, mille määra maksja ei wõi teada, andmeid, siis nõuab maksuamet maksjalt teateid, mis maksu jaoks tarvilikud, paneb need kirja, laseb maksjat alla kirjutada ning määrab selle järel maksu.

11. Maksjad wõivad maksuasjades seaduslikus korras kaebust tõsta, kuid peavad maksud sellegipäras tõutud summas ja määratud tähtpäewadeks ära õiendama.

12. Need Saksa sõjawäwalitsuse poolt tarvitusele wõetud tempelmargid, mis ametikohtadega üle wõetud, tulevad renteidesse koguda, kes neid üle tembeldawad ja seelabi tuntawaks teewad. Pärast ametikohtade ülewõtmist tarvitatud markidest tunnistatakse maksuateks ainult niisuguseid.

Tähendus 1. Kuna Saksa sõjawäwalitsuse poolt seatud tempelmaksu kord edasi maksmas on, jääävad Wene tempelmarkide tagavarad puutumata, kui mitte Saksa ja uute Eesti markide puudus nende käimapane mist ei nõua, missugusel korral Wene markisiid samanimeliste Saksa markide asemel tuntawaks tehtud kujul tarvitada wõib.

Tähendus 2. Rääesolewas punktis nimetatud määruste järele tuleb ka banderollide asjus täita.

13. Maksuametid on kohustatud kõiki materjalisiid, mis alale jäänud, kokku koguma, korraldama ja selle põhjal maksjatele teateid andma, kui palju kellegil maksta tuleb. Nii-sama peavad nad maksumeadustes ettenähtud abinöudel ja teedel uut materjali maksuude asjus koguma.

14. Maksuametid peavad kõik abinöud selles tarvitusele wõtma, et maksumad korralikult ära õiendataks. Muu seas tuleb neil järelwaatust korraldada, kas kõigil kaubanduslistel ja tööstuslistel ettewõtetel äritunnistused on lunastatud ja kas tempelmaksu asjus seaduse nõudeid on täidetud.

Märkus: Maksuametid panewad tempelmaksu äratasumise kontroleerimiseks nii hästi riigi asutustes kui ka eraasutustes (ärid, kontorid, bürood jne.) periodilisi reviderimisi toime.

Rahaminister J. Rukk.
Asjade Walitseja k. t. R. Paabo.

Tähtaaja pikendamine

ärimaksu, sõjakasumaksu, 5% maksu (hoiusummade pealt), 0,396% maksu (konto-korrent arwete pealt) ja obligatsionimaksu õiendamiseks.

Rahaminstri teadaandes 3. dets. s. a. nimetatud tähtaega ärimaksu, sõjakasumaksu, 5% maksu (hoiusummade pealt), 0,396% maksu (konto-korrent arwete pealt) ja obligatsionimaksu õiendamiseks pikendatakse 20. dets. — 31. dets. 1918. a.

Rahaminister: J. Rukk.
Riigikassa peavalitsuse juhataja k. t.:
R. Paabo.

Nimetused.

Rahaministeriumis nimeta-
takse:

Rudolf Paabo — rahaministeriumi
asjade valitseja kohuste täitjaks, 17. nov.
1918. a. arvates.

Cand. jur. Eugen Fridolin — ajutiseks
Tallinna linna maksuwalitsuse ülemaks, ses-
osas, mis riigi maksudesse puutub, 18. nov.
1918. a. arvates.

Aleksander Kann — iseäraliste ko-
huste täitjaks ametnikuks otsekohese maksum-
peawalitsuse alla, 20. nov. 1918. a. arvates.

Endise Tallinna kubermangu rentei wanem
kassir August Arro — Tallinna rentei aju-
tiseks ülemaks, 22. nov. s. a. arvates.

Paul Ööpik — riigikassa peawalitsuse
raamatupidajaks, 25. nov. 1918. a. arvates.

Anton Messer nimetatakse Haapsalu
rentei ajutiseks ülemaks, 29. nov. 1918. a.
arvates.

Johannes Suija — Pärnu maksumeti
ajutiseks ülemaks, 30. nov. s. a. arvates.

Endine Pärnu rentei kassapidaja Kangro
— Pärnu rentei ajutiseks ülemaks, 1. dets. s. a.
arvates.

Karl Radak — riigikassa peawalitsuse
juhataja kohustetäitjaks, 4. dets. s. a. arvates.

Konstantin Rosen dorf — otsekoh-
hese maksume peawalitsuse juhataja kohuste-
täitjaks, 10. dets. s. a. arvates.

Cand. jur. Johann Lukk — Tallinna
tollivalitsuse ülemaks, 21. nov. s. a. arvates.

Artur Jürgens — Kuresaare maksum-
eti ajutiseks ülemaks, 19. dets. s. a. arvates.

Aleksander Leemet — Kuresaare ren-
tei ajutiseks ülemaks, 19. dets. 1918. a. arvates.

Romulus Aawaki wi — rahaministe-
riumi iseäraliste kohuste täitjaks ametnikuks,
20. dets. 1918. a. arvates.

Georg Balz — iseäraliste kohuste täit-
jaks ametnikuks, Talurahva põllupanga
juures.

Töö- ja hoolekandeministeriu-
mis nimetatakse:

Kodanik Alide Seffers — töö- ja hoole-
kandemisteriumi kantselei ametnikuks,
arvates 11. dets. 1918. a.

Kodanik August Jaani p. Post määratakse
Rakvere-Narva raioni ajutiseks töökaitsse
komissariks, arvates 12. dets. 1918. a.

Kodanik Robert A strem — Pärnu-Wil-
jandi raioni töökaitsse komissariks, arvates
12. dets. 1918. a.

Kodanik Elwine Tooma t. Niinemann
— töö- ja hoolekandemisteriumi kantselei
ametnikuks, arvates 13. dets. 1918. a.

Kodanik Amalie Pölt s — töö- ja hoole-
kandemisteriumi kantselei ametnikuks, ar-
vates 15. dets. 1918. a.

Kohtuministeriumis nimeta-
takse:

Kohtuministri käsil nimetatakse praegune
Rakvere-Paide kreposti jaosakonna sekretäri
kohuste täitja Anton Komberg Rakvere-
Paide kreposti jaosakonna sekretäriks 10. dets.
1918. a. arvates.

Kohtuministri käsil nimetatakse endine
Tartu-Wöru kreposti jaosakonna sekretär õi-
gusteadlane Friedrich Kasimir Ottto sama
ameti peale samasse kreposti jaosakonda 17.
dets. 1918. a. arvates.

Kohtuministri resolusjoni põhjal 18. dets.
1918. a. vastavate palwekirjade peale on ka-
ristuse wangimaja ülema abilise kohustest
wabastatud Eduard Räsemets, 17. dets.
1918. a. arvates ja tema asemele nimetatud
Jüri Jaani p. Aver, 18. dets. 1918. a. arvates.

Teadaanded ja forraldused.**Teadaanded****I.**

Ajutine walitsus otsustas 17. detsembril:

1. Rahaministrit volitada Soome walitsu-
selt uut laenu tegema Smk. 10.000.000. — suu-
ruses, võimalikult neilsamadel tingimistel,
nagu esimene, välisminister Poska poolt
kontraheritud laen Kansalis Osake Pankkilt.
Tehtava laenu eest vastutajateks panna Soo-
me walitsusele ette Tartu laenuasutused:
Tartu pank, Tartu Vastastikune Kredit-Uhi-
sus, Tartu Eesti Laenu- ja Hoiu-Uhisus,
Lääne linnade Hüpotegi Selts, Kolmas
Tartu Laenu- ja Hoiu-Uhisus.

2. Osakondade juhatajad määratada ametisse
wastawa ministri ettepanekul Ajutise Walits-
suse poolt.

II.

Ajutine Walitsus otsustas 18. detsembril:

1. Rekwisitsjoni komisjonidele maakonna-
walitsuse õigused anda ja kohustada kõiki mii-
litša, kaitsevägi ja sõjaväeosad komisjoni
toetama.

2. Mitmes riigiasutuses teenivatele amet-
nikkudele määratada palk ainult selle asutuse
poolt, kus ta kõrgema palga saab.

III.

Ajutine Walitsus otsustas 19. detsembril:

1. Lubada Naissaarel olewaid palkisiid linna tuua, kõlblikka laudadeks lõigata ja kõlbumataid põletispuudeks tarvitada.

2. Lubada välisministril kuut Tallinna sadama päralt olevat laeva, mis mitmesuguste Saksa asutuste tarvitada Windawis ja Libawis on, liitriikide kaudu tagasi nõuda.

3. Riigiwaranduste ülevoõtmise komisjon kaubandus- ja tööstusministri võimkonda anda, kes esimehe nimetamises määrusi täidab, nagu nad ministeriumi osakondade juhatajate kohta maksma pandud, pöllutöö ja toitlusministeriumi esitajad komisjonist välja jättä.

4. Asutava Rõgu valimiste nimekirjade väljapanemist üheks nädalaks edasi lükata.

Peaminister K. Päts.

E. A. W. asjade valitseja k. t. Th. Käärik.

Sunduslik määrus nr. 1.

18. detsembrist peale on kella 7 õhtul kuni kella 6 hommikul igasugune liikumine Tallinnas keelatud.

Kõik wanad liikumise lubad kaotavad oma jõu.

Uusi lubasiid eraisikutele annab välja linna komandant Vene uul. nr. 5 ja sõjawäelastele peastaap Pagari uul. nr. 1.

Tallinnas, 17. detsembril 1918.

Kindral Põdder.

Päewakäst nr. 2.

Harju, Järva ja Lääne maakonna asutustele, ametnikkudele ja kodanikkudele.

Mina keelan ära sõjawäejooksikute varjamise ja neile eluaseme andmise. Kes jookskuid varjab wõi neile elamisevõimalust omas majas wõi maal annab, langeb karistuse alla kuni 10-aastase sunnitööni.

Jooksikud on kohustatud pärast selle päewakäsu awaldamist kohe oma wäeosasse ehk lähemasse maakonna mobilisatsioni-komisjoni ilmuma. Kes seda ei täida, antakse kui riigieäraandja sõjawäljakohtu alla, kes jookskuid surmanuhtlusega karistab.

Kindral Põdder.

Päewakäst nr. 3.

Nimetan leitnant Kanepi Järwa lõögibataljonile ülemaks ja käsen teda kohe Paidesse teenistusepaika ära sõita ning viibimata bataljoni asutamise käsitele wõtta.

Kindral Põdder.

Päewakäst nr. 4.

Mina käsin kõiki awalikka asutusi ja ametikohti oma ametnikkudele ette kirjutada, et need sunduslikult kaitseleidust osa wõtaksid. Sellest kohusest on wabad ainult need, keda kaitseleitu vastu ei wõeta.

Ametikohtade ja asutuste juhid on kohustatud selle järele walwama, et see käsk kohe täitmist leiaks. Käsu täitmata jätmise eest karistan ametist tagandamisega.

Tallinnas, 17. detsembril 1918.

Kindral Põdder.

Päewakäst nr. 5.

Kõik kodanikud on kohustatud kohaliku kaitseleidu juhatuse kutsel kaitseleidu liikmeteks astuma ja liidu käskusid ja korraldusi täitma.

Kes selle määrasele vastu eksivad, karistan rahatrahviga kuni 10.000 margani ehk mangistusega kuni 3 kuuni, ehk mõlema karistusega korraga.

Tallinnas, 17. detsembril 1918.

Kindral Põdder.

Päewakäst nr. 6.

Käsin, et 21. detsembrist 1918. a. Tallinnas kõik rahaasutused awatud oleksid hommiku kella 9 kuni kella 12 päeval.

Tallinnas, 20. detsembril 1918. a.

Kindral Põdder.

Päewakäst nr. 7.

Keelan ära Tallinna uulitsatel igasugused kiriklikud rongikäigud, matustest osavõtjate kogumise salkadena awalikkudel paikadel ja surnuaedadel. Matustest osavõtjatel peab linna komandandi poolt selleks kirjalik luba kaasas olema. Igasugused lubamata rahvakogumised matustete wõi muude kiriklike talituste näol käsen kõige waljumate abinõudega laiali ajada ja osavõtjaid sõjawäljakohtu kätte anda, kes otsused selsamal päeval peab tegema.

Hoiatan veel kord linna elanikka, et igaüks õnnetuste ärahoitmiseks seda käsku täidaks.

Tallinnas, 20. detsembril 1918. a.

Sõjawäe ülemjuhataja

Kindral Põdder.

Päewakäst nr. 8.

Kõik sõjavõgenejad, kes wabariigi waenlase käest päästmiseks kaasa aidata wõivad, peavad organiserimiseks järmistesesse kohtadesse kokku koguma. Narva ja Waiwara sõjavõgenejad —

Suur turg nr. 9. Kõik teised Jõhwist Lapani — Realkooli ruumidesse. Registrerimine kestab hommiku kella 8-st õhtu kella 6-ni.

Tallinnas, 20. detsembril 1918. a.

Kindral Pödder.

Päewakäst nr. 9.

Käsin, et igas peastaabi jaoskonnas peawad olema õõsel wahikorral poolde nendes jaoskondades teenivatest ohwitseridest ja ametnikudest.

Peale määratud päewatoidu normide tuleb neile välja anda iga inimese peale $\frac{3}{4}$ naela leiba ja $\frac{1}{4}$ naela worsti. Nimetatud toiduaineid varustuswalitsusele välja nõuda.

Märkus: See määrus astub jõusse sõnalise käsu järele 17. selle kuu päewast.

Tallinnas, 20. dets. 1918. a.

Kindral Pödder.

Päewakäst nr. 10.

1. Fraisikutel on keelatud üle kolme-liikmelistes salkades linna uulitsatel ja platsidel liikuda ehk seista.

2. Kõik salgad peawad patrullide esimese nõudmise peale laiali minema.

3. Keelatud on patrullidega juttu ajada ehk mingisuguseid läbirääkimisi pidada, seljatagant ehk jalgteelt kesk uulitsaid liikuvaltele patrullidele läheneda, kesk uulitsat kokku puutudes patrulliga, viibimata jalgeele astuda.

4. Lahtistel platsidel on keelatud patrullidele kuni 50 sammuni läheneda.

5. Isikud, kes kogu patrulli ehk tema üksikuid liikmeid oma ametikohuste täitmise juures sõnadega laimavad ehk haawavad, saavad väljakohtu alla antud.

6. Wägiwalla tarvitajad patrullide vastu saavad väljakohtu poolt sunnitööga ehk surmanuhtlusega karistatud.

Sõjawäe ülemjuhataja

kindral-major Pödder.

Adjutant lipnik Arder.

Päewakäst nr. 11.

Waba liikumine uulitsatel on tänasest pääwast peale lubatud kella 5-st hommikul kuni kella 9-ni õhtul.

22. detsembril 1918. a.

Sõjawäe ülemjuhataja

kindral-major Pödder.

Adjutant lipnik Arder.

Teadaanne.

Sellekohase järelpärimise peale rahaüksuse ajus kriminal kohtuotsustes teatab kohtuministerium, et kuna Ajutise Walitsuse määruuse järele 19. novembrist s. a., „Ajutisid administratiivseadused § 3” kõik Saksa wõimude poolt väljaantud ning määrustelehes äratähendatud seadused ning määrused ajutiselt maksma jäävad, s. o. senikauaks, kui nad ära ei ole muudetud (waata „Riigi Teataja” nr. 1), ja et sellekohaste Saksa okupatsioniwõimude korralduste järele rahaüksusena meil rubla asemel mark tarvitusele wõeti, missugused korraldused senini veel aga ära kaotatud ei ole, siis järgneb sellest, et kõikides kohtuotsustes trahvi markades ja mitte rublates, tuleb määra ta. Iga hiljem seadus ning määrus muudab eelmised, kui nad neile milleski vastu käivad, välja arvatud spetsial-seadused.

Kohtuminister: J. Jaakson.

Kohtuministeriumi asjade

walitseja eest: R. Eliaser.

Käskiri.

Kohtuministri kä sul pandakse ajutiselt Eesti Vabariigi prokuröri abilise Edgar Reisbergi peale kohtu-uuri ja kohuste täitmine Tallinna linnas. Tegewusjaoskonna lähem määramine antakse prokuröri hoolde.

Kohtuminister: J. Jaakson.

Kohtuministeriumi asjade

walitseja eest: R. Eliaser.

Teadaanne.

Ilmasõda tõi lõpmata palju häda ja wileust enesega kaasa. Tuhandeid tööwõimetuid sõjainvalide on ta Eestimaale jätnud ning hulk lapsi, kel puudub toitja. Wene walitsuse wõlga nende vastu peab Eesti Vabariigi walitsus Wene riigilt välja nõudma.

Et wõimalikku abiandmist ilmasõja invaliidile, sõjas langenute ning invaliidide perekondadele korraldada ning nende nõudmisse suurust Wene riigi vastu kindlaks teha, paneb töö- ja hoolekandeministerium toime kindlate teadete kogumise waldades ja linnades üle maa, selle kohta:

- 1) kui palju on riigis ilmasõja invalide;
- 2) kui palju on invaliidide ja sõjalangenute perekondades tööwõimetuid täie-ealisi isikuid;
- 3) kui palju on lapsi;
- ning 4) kui palju abiraha on nendel õigus Wene walitsuselt saada.

Peale selle kohustatakse linna- ja wallawaletsi iga kuu lõpul juurdetulevate invalidi-

de ja nende perekonna liikmete nimekirju, kel-lel paiku saamiseks õigus, maakonna wõi linnavalitsusele saatma, edasitoimetamiseks tõõ- ja hoolekandeministeriumile.

Töö- ja hoolekandeministri eest
hoolekande osakonna juhataja: J. Kartau.
Kirjatoimetaja eest: Leinwall.

Teadaanne.

Haridusministeriumisse põõrawad kirjali-kult ja suusõnal kooliõpetajad palvetega neile keskkoolides kohta muretseda.

Et praegusel ajal ministerium otsekohhe ise õpeasutusi üleval ei pea ega ametisse nimeta-mist ei toimeta ja nõnda kellegile kohta anda ei saa, sellegipäast aga wäga tarvilikuks ar-wab kohata kooliõpetajaid ja wabasid kooliõpe-taja kohtasid maakonna ning linnavalitsuste keskkoolides üksteisele kätte juhatada, siis ot-sustas ta Keskkoolide osakonna juures koha juhatuse büroo korraldada.

Büroole tuleb maakonna ning linnakooli-valitsustel ja ka erakoolide ülevalpidajatel teateid saata wabade kohtade ja palga tingi-miste üle, kohasooviijatel aga teateid eluloo, senise tegewuse ja hariduse kohta.

Samuti on tarvis büroole teatada, kui koht on ära antud ehk kohasoovia koha leidnuud.

Haridusministri as.: A. Rei.
Keskkooli osakonna juhataja: J. Westholm.

Korraldus.

Kesknaðalaast 18. detsembrist 1918.a. kella 12 l. peale on järgmiste haigemajade valitsused — Linna Keskhäigemaja (enine Priihospital), Diakonissi haigemaja ja Tallinna (Dr. Greif-fenhageni) erakliinik — kohustatud alalist ööd ja päewa wältawat arsti wahikorda sisse seadma, et õnnetute juhtumiste kordadel hai-ged wiibimata vastuvõtmist leiaksid.

Siseminister: August Peet.
Terwishoiu peavalitsuse juhataja :
Dr. Ronik.